

POSTANOWIENIE

Dnia 12 marca 2014 r. **Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny Odwoławczy**

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Bogumił Goraj

Sędziowie: SO Aurelia Pietrzak

SO Tomasz Adamski (spr.)

Protokolant: sekr. sądowy Tomasz Rapacewicz

po rozpoznaniu w dniu 27 lutego 2014 roku w Bydgoszczy

na rozprawie

sprawy z wniosku A. R.

z udziałem: P. R.

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji uczestnika

od postanowienia Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 20 marca 2013 roku

sygn. akt II Ns 5087/10

postanawia:

1. zmienić zaskarżone postanowienie w punktach:

a) II (drugim) w ten sposób, że podwyższyć zasądzoną od A. R. na rzecz P. R. kwotę z 230.128,42 zł do kwoty 231.261,00 zł (dwieście trzydzieści jeden tysięcy dwieście sześćdziesiąt jeden) oraz w podpunkcie b) punktu II (drugiego) w ten sposób, że podwyższyć zasądzoną

kwotę z kwoty 130.128,42 zł do kwoty 131.261,00 zł (sto trzydzieści jeden tysięcy dwieście sześćdziesiąt jeden);

b) III (trzecim) w ten sposób, że zabezpieczyć wierzytelność zasądzoną w punkcie II (drugim) postanowienia poprzez ustanowienie hipoteki przymusowej w kwocie 231.261 złotych obciążającej nieruchomość położoną w S. D. dla której Sąd Rejonowy w Bydgoszczy prowadzi księgę wieczystą o numerze (...), a w pozostałym zakresie wnioski oddalić;

2. oddalić apelację w pozostałym zakresie;

3. kosztami postępowania apelacyjnego obciążyć strony w zakresie przez nie poniesionym.

Sygn. akt: II Ca 570/13

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni A. R. wystąpiła o podział majątku wspólnego jej i jej byłego męża P. R., w którego skład wchodzi nieruchomości: działka o powierzchni 1700 m² zabudowana domem jednorodzinny o powierzchni 187 m², położona w S. D. oraz nieruchomość gruntowa o powierzchni 7007 m², położona w B. (w F.). Domagała się przyznania na jej rzecz własności nieruchomości zabudowanej domem jednorodzinny, a drugiej nieruchomości na rzecz uczestnika z uwzględnieniem przy podziale majątku nakładów, jakie poniosła z majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 120.000 zł otrzymanej w formie darowizn od rodziców oraz spłat kredytu dokonywanych przez wnioskodawczynię od marca 2010 r., czyli od chwili uprawomocnienia się orzeczenia Sądu Rejonowego w Bydgoszczy o ustanowieniu rozdzielnosci majątkowej małżeńskiej między stronami. W uzasadnieniu wskazała, że wyrokiem Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 26 lutego 2010 roku została zniesiona małżeńska wspólność majątkowa zainteresowanych z dniem 27 kwietnia 2007 roku, a małżeństwo stron zostało rozwiązane przez rozwód z winy uczestnika, wyrokiem Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 7 lipca 2009 r. Wnioskodawczyni podniosła, iż część środków finansowych na budowę domu jednorodzinnego będącego przedmiotem podziału pochodziła z jej majątku osobistego, a mianowicie darowizn, jakie czynili na jej rzecz rodzice D. i S. R. w łącznej kwocie 120.000 zł.

W odpowiedzi na wniosek uczestnik P. R. zakwestionował dokonywanie przez wnioskodawczynię jakichkolwiek nakładów z jej majątku osobistego na ich majątek wspólny poza nieregularnymi wpłatami różnej wysokości na poczet ich wspólnego kredytu zaciągniętego w związku z budową domu. Podniósł natomiast, iż sam dokonuje nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny poprzez spłatę kredytu hipotecznego po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej, a także ponoszenie wszystkich kosztów eksploatacji domu. Uczestnik domagał się dokonania podziału majątku wspólnego poprzez przyznanie na jego rzecz nieruchomości zabudowanej domem jednorodzinny, natomiast na rzecz Wnioskodawczyni nieruchomości

niezabudowanej oraz zasądzenia na jej rzecz spłaty tytułem wyrównania udziałów w majątku wspólnym przy uwzględnieniu jego roszczeń z tytułu nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 25.345,68 zł.

W toku postępowania wnioskodawczyni, poza wcześniejszymi żądaniami, wniosła również o rozliczenie dokonanych przez nią dalszych wpłat dokonanych na spłatę kredytu, opłacenie podatków i ubezpieczenia domu.

Uczestnik zmodyfikował swoje stanowisko, godząc się na przyznanie wnioskodawczyni własności nieruchomości zabudowanej domem jednorodzinny, a jemu własności nieruchomości niezabudowanej, a nadto żądając ustalenia, iż udziały każdej ze stron postępowania w majątku wspólnym są równe, przy czym nakłady poczynione z jego majątku osobistego na majątek wspólny wynoszą 52.183,66 zł, natomiast nakłady wnioskodawczyni z jej majątku osobistego na majątek wspólny zostały dokonane w wysokości wynikającej z dokumentacji bankowej. Uczestnik domagał się również zabezpieczenia swojego roszczenia o dokonanie spłaty przez wnioskodawczynię na jego rzecz poprzez ustanowienie hipoteki przymusowej na nieruchomości, która ma zostać przyznana na własność wnioskodawczyni.

Postanowieniem z dnia 20 marca 2013 roku w sprawie II Ns 5087/10 Sąd Rejonowy w Bydgoszczy dokonał podziału majątku wspólnego A. R. i P. R. w ten sposób, że na rzecz A. R. przyznał prawo własności nieruchomości położonej w S. D. (1), dla której Sąd Rejonowy w Bydgoszczy prowadzi księgę wieczystą o numerze (...), na rzecz P. R. przyznał prawo własności nieruchomości położonej w B., dla której Sąd Rejonowy w Bydgoszczy prowadzi księgę wieczystą o numerze (...) (pkt I), zasądził od A. R. na rzecz P. R. kwotę 230.128,42 zł tytułem dopłaty w dwóch ratach: 100.000 zł w terminie 6 miesięcy od daty uprawomocnienia się postanowienia wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności i 130.128,42 zł w terminie 2 lat od daty uprawomocnienia się postanowienia wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności (pkt II). Sąd nadto oddalił wnioski w pozostałym zakresie (pkt III), cofnął wnioskodawczyni częściowe zwolnienie od kosztów sądowych (pkt IV) i rozstrzygnął w przedmiocie kosztów sądowych należnych od wnioskodawczyni i uczestnika Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu w Bydgoszczy (pkt V).

Sąd rejonowy rozpoznający niniejszą sprawę w I instancji, oparł swoje rozstrzygnięcie w przedmiotowej sprawie, na następujących ustaleniach faktycznych:

A. R. i P. R. zawarli związek małżeński dnia 19 października 1996 roku i mają dwoje małoletnich dzieci. W małżeństwie stron obowiązywał ustrój wspólności majątkowej małżeńskiej.

Małżeństwo wnioskodawczynie i uczestnika postępowania zostało rozwiązane wyrokiem Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 7 lipca 2009 roku przez rozwód z winy uczestnika. Natomiast z dniem 27 kwietnia 2007 r. została ustanowiona rozdzielnosc majątkowa małżeńska między stronami, wyrokiem Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 26 lutego 2010 r. a zatem z dniem 27 kwietnia 2007 r. ustala łącząca wnioskodawczynię i uczestnika wspólność majątkowa.

W skład majątku wspólnego wchodzi nieruchomości: działka o powierzchni 1700 m⁽²⁾ zabudowana domem jednorodzinny o powierzchni 187 m⁽²⁾, położona w S. D., dla której Sąd Rejonowy w Bydgoszczy prowadzi księgę wieczystą numer (...) oraz nieruchomość gruntowa o powierzchni 7007 m⁽²⁾, położona w B., dla której Sąd Rejonowy w Bydgoszczy prowadzi księgę wieczystą numer (...). Nieruchomości zostały nabyte w czasie trwania małżeństwa przez oboje małżonków.

Wartość nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w Bydgoszczy prowadzi księgę wieczystą numer (...) wynosi 474.918,00 zł, natomiast wartość nieruchomości dla której Sąd Rejonowy w Bydgoszczy prowadzi księgę wieczystą numer (...) i wynosi 16.800 zł.

Nieruchomość gruntowa położona w B. została nabyta w 2001 roku z własnych środków pieniężnych uczestników za cenę 20.000 zł.

Działka położona w S. D. została nabyta przez wnioskodawczynię i uczestnika w 2003 r. za pieniądze stanowiące darowiznę od rodziców wnioskodawczynie. Nieruchomość została zabudowana domem jednorodzinny o powierzchni 187 m⁽²⁾ w latach 2004-2005 za pieniądze pochodzące z oszczędności małżonków, ekwiwalentu pieniężnego z (...) Agencji (...) w zamian za rezygnację z kwatery, ceny uzyskanej ze sprzedaży garażu, kredytu hipotecznego zaciągniętego przez oboje małżonków w dniu 26 marca 2004 r. w kwocie 75.000 zł oraz darowizn przekazanych przez rodziców wnioskodawczynie.

Rodzice wnioskodawczynie dokonali darowizn na rzecz obojga małżonków, tj.

kwoty 10.000 zł. z przeznaczeniem na nabycie działki w S. D. oraz kwoty 100.000 zł z przeznaczeniem na budowę domu. Wyłącznie wnioskodawczynie została natomiast obdarowana przez swoich rodziców pieniędzmi w wysokości 19.200 zł., na podstawie umów z dnia 9 kwietnia 2005 r.

Kredyt hipoteczny zaciągnięty przez małżonków w kwocie 75.000 zł w związku z budową domu, zabezpieczony hipoteką na nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w Bydgoszczy prowadzi księgę wieczystą numer (...) został spłacony w większej części, do spłaty pozostała kwota 25.082,70 zł.

Uczestnik i wnioskodawczynie poczynili nakłady na nieruchomość wspólną z majątków osobistych po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej. Nakłady uczestnika wyniosły łącznie 52.183,66 zł, na którą składały się kwoty podatku od obydwu nieruchomości, opłaty za ogrzewanie gazowe oraz częściowa spłata kredytu. Wnioskodawczynie poniosła natomiast nakłady na majątek wspólny w łącznej wysokości 50.044,83 zł, na którą składają się kwota częściowo spłaconego kredytu w wysokości 28.550,83 zł, kwota darowizny otrzymanej od rodziców w wysokości 19.200 zł oraz kwoty podatku i ubezpieczenia nieruchomości w latach 2010 - 2012 r. w wysokości 2.294 zł.

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach rozpoznawanej sprawy, a nadto w aktach sprawy Sądu Okręgowego w Bydgoszczy XC 1284/07 oraz Sądu Rejonowego w Bydgoszczy VI RC 1007/08, których wiarygodności uczestnicy nie kwestionowali i które nie budziły wątpliwości, co do zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy oraz autentyczności.

Podstawą ustalenia stanu faktycznego sprawy były również zeznania świadków: W. t., K. F., H. R., J. R. oraz P. L., którym Sąd dał wiarę, oceniając je jako logiczne i spójne. Co do zeznań świadków, D. R. oraz S. R., Sąd uznał je za wiarygodne jedynie częściowo. Sąd odmówił wiary tymże świadkom w zakresie dotyczącym dokonania darowizn wyłącznie na rzecz córki, albowiem nie były one spójne z dowodami zgromadzonymi w toku postępowania (świadkowie podali, że darowali ze sprzedaży mieszkania kwotę 120.000 zł., natomiast cena zbycia tego składnika wynosiła 100.000 zł.).

Wartość nieruchomości położonej w B. Sąd określił na podstawie pisemnej opinii biegłej H. A. z dnia 7 maja 2012 r. uznając ją za fachową i rzetelną.

Przesłuchanie uczestników Sąd potraktował jako materiał uzupełniający

postępowanie dowodowe. Sąd odmówił wiary wnioskodawczyni w zakresie dotyczącym dokonania przez rodziców darowizn wyłącznie na jej rzecz, a nadto nie dał wiary twierdzeniom uczestnika, iż cena sprzedaży nieruchomości położonej w S. D. została zapłacona z oszczędności zgromadzonych przez byłych małżonków.

W tak ustalonym stanie faktycznym sąd I instancji wywiódł, że majątek dorobkowy małżonków - po ustaniu wspólności ustawowej - może być podzielony w postępowaniu o podział majątku wspólnego, a to na podstawie przepisu art. 46 kro. Cytowana norma nie reguluje samodzielnie kwestii podziału majątku wspólnego, odsyłając do przepisów o dziale spadku, a nadto - na podstawie przepisu art. 1035 kc - do przepisów o zniesieniu współwłasności w częściach ułamkowych.

To podwójne odesłanie znalazło również wyraz w przepisach postępowania, a zatem na mocy przepisu art. 567§3 kpc w sprawach o podział majątku wspólnego sąd stosuje przepisy o dziale spadku, a w zakresie w nich nie uregulowanym - na podstawie art. 688 kpc - przepisy dotyczące zniesienia współwłasności.

Na podstawie przepisów art. 684 w zw. z art. 567 §3 kpc sąd ustalił skład majątku wspólnego i jego wartość.

W sprawie będącej przedmiotem postępowania uczestnicy zgodnie określili, iż w skład majątku wspólnego wchodzi prawo własności zabudowanej nieruchomości położonej w S. D. oraz prawo własności niezabudowanej nieruchomości położonej w B.. Wartość nieruchomości położonej w S. D. uczestnicy postępowania zgodnie określili na kwotę 500.000 zł., natomiast wartość nieruchomości położonej w B. Sąd ustalił na podstawie opinii biegłej sądowej, która została przez uczestników zaakceptowana, w wysokości 16.800 zł.

Wartość nieruchomości położonej w S. Sąd ostatecznie określił na kwotę 474.918 zł odejmując od wartości zgodnie przyjętej przez uczestników wysokość zadłużenia obciążającego tę rzecz z tytułu umowy kredytu hipotecznego w wysokości 25.082 zł., a to na podstawie zaświadczenia banku z dnia 13 marca 2013 r.

Sąd - na podstawie przepisów art. 210-221 kc w zw. z art. 1035 kc oraz art. 46 kro - dokonał podziału majątku wspólnego byłych małżonków. Na podstawie przepisu art. 212 §2 kc oraz przepisów art. 622 § 2 w zw. z art. 688 kpc Sąd przyznał wnioskodawczyni prawo własności nieruchomości położonej w S. D., natomiast uczestnikowi - prawo własności nieruchomości położonej w B., albowiem takiego sposobu podziału domagali się oboje uczestnicy. Wedle

bowiem przepisu art. 622 § 2 kpc, gdy wszyscy uczestnicy złożą zgodny wniosek co do sposobu podziału, sąd wydaje postanowienie odpowiadające treści wniosku, jeżeli projekt podziału nie sprzeciwia się prawu, ani zasadom współżycia społecznego oraz nie narusza w sposób rażący interesu osób uprawnionych.

Wartość składników majątkowych podlegających podziałowi to kwota 491.718 zł, na którą składają się wartości opisanych wyżej nieruchomości (474.918 + 16.800 = 491.718). Wobec tego, iż skutek podziału wnioskodawczyni uzyskała składnik majątku wspólnego o wartości 474.918 zł, natomiast uczestnik- o wartości 16.800 zł, konieczne stało się wyrównanie wartości poszczególnych udziałów przez dopłatę na rzecz uczestnika w wysokości 229.059 zł, a to na podstawie przepisu art. 212 § I kc (491.718 :2 = 245.859 -16.800 = 229.059).

Ustalając wysokość dopłaty należnej uczestnikowi Sąd nie: uwzględnił

, roszczenia wnioskodawczyni o rozliczenie - w myśl przepisu art. 45 § I kro, a nadto przepisu art. 567 § I kpc - wydatków oraz nakładów poczynionych z jej majątku osobistego na majątek wspólny w postaci darowizny środków pieniężnych od rodziców wnioskodawczyni przeznaczonych na nabycie nieruchomości położonej w S. oraz budowę domu na tej nieruchomości w łącznej wysokości 120.000 zł.

Sąd ustalił w pierwszej kolejności, iż - zgodnie z twierdzeniem wnioskodawczyni, a nadto zeznaniami świadków, W. S., K. F., D. R. i S. R. - pieniądze na nabycie nieruchomości położonej w S. pochodziły od rodziców wnioskodawczyni. Świadkowie zgodnie zeznali, iż pomysłodawcami nabycia działki byli rodzice wnioskodawczyni, oni prowadzili rozmowy związane z planowaną transakcją, a także negocjowali cenę rzeczy. Wnioskodawczyni

\ oraz jej rodzice potwierdzili, iż kwota 10.000 zł, stanowiąca w całości cenę sprzedaży, pochodziła z darowizny. W tym zakresie Sąd nie dał wiary uczestnikowi, iż cena sprzedaży tej rzeczy została zapłacona z oszczędności zgromadzonych przez byłych małżonków.

Rodzice wnioskodawczyni darowali nadto pieniądze w łącznej wysokości 100.000 zł na poczet budowy domu w S., a pochodzące ze sprzedaży spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego w B.. Pochodzenie tychże środków wynika z umowy sprzedaży z dnia 1 kwietnia 2005 r., zawartej już po dacie nabycia działki w S. D., natomiast na przeznaczenie tychże środków wskazuje treść oświadczenia rodziców wnioskodawczyni z dnia 23 grudnia 2003 r., z którego wynika w sposób jednoznaczny zamiar darowizny na rzecz obojga małżonków na cele związane z budową domu.

W ocenie Sądu darowizny pieniężne od rodziców wnioskodawczyni w łącznej wysokości 110.000 zł były dokonane na rzecz obojga małżonków, a nie - jak twierdzi wnioskodawczyni - wyłącznie na jej rzecz.

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika wyraźnie, że taki był zgodny zamiar darczyńców.

W pierwszej kolejności na uwagę zasługuje fakt, iż nieruchomość w S. D. została nabyta przez oboje uczestników, a nie tylko wnioskodawczynię - mimo iż pieniądze na ten cel w całości pochodziły z darowizny od jej rodziców. Skoro więc darczyńcy przeznaczali pieniądze na rzecz, która weszła do majątku wspólnego małżonków, co jest bezsporne, i która miała być w przyszłości miejscem zamieszkania obojga małżonków wraz z dziećmi, Sąd wywiódł z tego, iż darowizna dokonana została na rzecz obojga uczestników. Wniosek ten potwierdza treść postanowienia § 3 umowy sprzedaży z dnia 17 kwietnia 2003 r., z którego wynika, iż nieruchomość kupują, a zatem również płacą cenę, oboje małżonkowie. Umowa nie zawiera przy tym jakiegokolwiek wzmianki dotyczącej źródła pochodzenia środków pieniężnych, mimo iż nie było żadnych przeszkód, aby w jej treści znalazł się odpowiedni zapis. Z zeznań świadków, D. R. oraz S. R., wynika wprawdzie, że darowali pieniądze wyłącznie na rzecz córki, bowiem nie mieli zaufania do zięcia, zamiar ten jednakże nie znalazł odzwierciedlenia w jakimkolwiek dokumencie.

Istotne jest w ocenie Sądu, iż rodzice wnioskodawczyni, mieli świadomość konsekwencji prawnych dokonywanych przez siebie czynności, o czym świadczą w szczególności umowy z dnia 9 kwietnia 2005 r., w których wyraźnie - jako obdarowaną -wskazują córkę. Zatem Sąd uznał, iż gdyby w dacie darowizny decyzją darczyńców było obdarowanie wyłącznie wnioskodawczyni, zamiar ten zostałby ujawniony w postaci dokumentu, podobnie, jak w przypadku powołanych umów z dnia 9 kwietnia 2005 r.

Co więcej, w treści umów darowizny z dnia 9 kwietnia 2005 r. darczyńcy oświadczyli, że są to pierwsze darowizny między stronami. Proste porównanie dat: nabycia nieruchomości w S. (17 kwietnia 2003 r), zbycia spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego (1 kwietnia 2005 r.) oraz dokonania tychże darowizn (9 kwietnia 2005 r.), dają podstawę do przyjęcia, iż przed dniem 9 kwietnia 2005 r. rodzice wnioskodawczyni nie dokonywali żadnych darowizn wyłącznie na jej rzecz, w tym również na nabycie działki w S. D..

Wreszcie, wyraźny zamiar obdarowania obojga małżonków wynika z oświadczenia z dnia 23 grudnia 2003 r., złożonego w związku udzieleniem kredytu na

budowę domu w S. D.. Treść dokumentu nie pozostawia żadnych wątpliwości, co do rzeczywistych intencji darczyńców: pieniądze ze sprzedaży lokalu mieszkalnego zostały darowane obojgu małżonkom.

Dokonując oceny zgodnego zamiaru darczyńców Sąd uznał, że badanie to „ winno odwoływać się do określonego momentu czasowego, tj. do chwili złożenia oświadczeń woli przez strony umowy. Nie mogą zatem być miarodajne dla tej oceny wyrażane później intencje, zmierzające do modyfikacji pierwotnego zamiaru.

Z dowodów zgromadzonych w rozpoznawanej sprawie wynika, że darczyńcy dopiero po nabyciu przez uczestników nieruchomości oraz wybudowaniu domu, na skutek okoliczności zewnętrznych, postanowili zmodyfikować swoją wcześniejszą decyzję stwierdzając, że pieniądze darowali wyłącznie na rzecz córki. Powołane wyżej okoliczności wybitnie świadczą, że zgoła odmienne były intencje stron darowizny w chwili jej zawarcia. i Fakt, iż po złożeniu oświadczeń woli przez darczyńców, zaszły okoliczności dające w ich ocenie podstawę do uznania pierwotnej decyzji za błędną (rozpad małżeństwa córki), nie może mieć wpływu na jej rzeczywistą treść i prowadzić do modyfikacji. W przeciwnym razie doszłoby do zagrożenia pewności obrotu prawnego, każda bowiem zawarta umowa czy złożone oświadczenie woli mogłyby być zmieniane dowolnie, w zależności od aktualnych w danej chwili interesów stron.

Sąd w niniejszej sprawie znalazł podstawy do rozliczenia nakładów z majątku osobistego wnioskodawczyni na rzecz majątku wspólnego w zakresie darowizn wyłącznie co do umów z dnia 9 kwietnia 2005 r., tj. kwoty 19.200 zł, albowiem z dokumentów tych wynikała jednoznacznie - poza przedmiotem darowizny - również osoba obdarowanej. W pozostałym zakresie - co do kwoty 120.000 zł - żądanie oddalił.

Dodatkowo Sąd rozliczył nakłady poniesione przez wnioskodawczynię na spłatę

kredytu za okres po ustaniu wspólności ustawowej w wysokości 28.550,83 zł, zgodnie z zaświadczeniem banku z dnia 13 marca 2013 r., a nadto nakłady związane z utrzymaniem nieruchomości w wysokości 2.294 zł, zgodnie z załączonymi przez wnioskodawczynię dokumentami, a których uczestnik nie kwestionował.

Łącznie poniesione przez wnioskodawczynię nakłady na majątek wspólny wyniosły 50.044,83 zł.

Sąd rozliczył nakłady z majątku osobistego na majątek wspólny poniesione przez uczestnika na spłatę kredytu za okres po ustaniu wspólności ustawowej w wysokości 31.118,25 zł, zgodnie z zaświadczeniem banku z dnia 13 marca 2013 r., a nadto nakłady związane z utrzymaniem nieruchomości w wysokości 21.065,41 zł, zgodnie

z załączonymi przez uczestnika dokumentami, w tym rozliczeniem stanowiącym załącznik numer 7 do pisma wniesionego do Sądu w dniu 11 marca 2013 r., nie kwestionowanych przez wnioskodawczynię. Sąd natomiast oddalił wniosek uczestnika o rozliczenie nakładów w wysokości 1.600,00 zł, albowiem uczestnik nie dowiódł faktu poniesienia tychże kosztów.

Łącznie poniesione przez uczestnika nakłady na majątek wspólny wyniosły 52.183,66 zł.

Sąd zasądził od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika kwotę 230.128,42 zł z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w zapłacie, na którą składa się kwota dopłaty w wysokości 229.059 zł powiększona o połowę kwoty stanowiącej różnicę między wysokością nakładów poniesionych przez wnioskodawczynię i uczestnika (52.183,66 - 50.044,83 = 2.138,83 : 2 = 1.069,42 + 229.059).

i Ustalenie przez Sąd terminu dopłaty na rzecz uczestnika nastąpiło z

uwzględnieniem czasu potrzebnego wnioskodawczyni na wywiązanie się z zobowiązania, mając na uwadze jej sytuację finansową i wysokość spłaty, a nadto fakt, iż sprawuje opiekę nad dzieckiem wymagającym szczególnej troski, co z oczywistych względów ogranicza możliwości zarobkowe wnioskodawczyni.

Sąd oddalił wniosek uczestnika o udzielenie zabezpieczenia poprzez wpis hipoteki przymusowej obciążającej nieruchomości w S. D., na podstawie przepisów art. 730 § 2 oraz 730(1) § 1 kpc.

W myśl przepisu art. 730(1) § 1 kpc udzielenia zabezpieczenia, może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia.

) Uprawdopodobnienie roszczenia wymaga podjęcia przez uprawnionego takich

czynności, które pozwolą stwierdzić Sądowi wiarygodność roszczenia, a w szczególności fakt, iż roszczenie istnieje oraz że przysługuje ono uprawnionemu. Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Interes prawny przysługuje zatem uprawnionemu, gdy istnieje realne zagrożenie zaistnienia takich zmian w stanie faktycznym, że ich późniejsze odwrócenie nie będzie możliwe, co w konsekwencji uniemożliwi wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia. Nie każde zatem utrudnienie w wykonywaniu swoich praw uzasadnia istnienie interesu prawnego, ale tylko takie, które ma charakter poważny, a więc trudny do usunięcia. Oznacza to, że dla

udzielenia zabezpieczenia konieczne jest uprawdopodobnienie, iż brak zabezpieczenia pozbawi uprawnionego ochrony prawnej w związku z wykonaniem zapadłego w sprawie głównej orzeczenia.

Zgodnie z przepisem art. 736 § 1 kpc wniosek o udzielenie zabezpieczenia powinien odpowiadać wymaganiom przepisanych dla pisma procesowego, a nadto zawierać wskazanie sposobu zabezpieczenia, a w sprawach o roszczenie pieniężne także sumy zabezpieczenia oraz uprawdopodobnienie okoliczności uzasadniających wnioski.

W ocenie Sądu roszczenie zostało uprawdopodobnione, na co wskazuje materiał dowodowy zgromadzony w sprawie. Sąd uznał natomiast, iż nie został uprawdopodobniony interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Uprawniony nie podał jakichkolwiek okoliczności dających podstawę do przyjęcia, iż wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia będzie utrudnione bądź niemożliwe. Wskazywane w toku (przesłuchania przez uczestnika fakty, tj. brak porozumienia byłych małżonków w sprawach dotyczących opieki nad wspólnymi dziećmi, nie stanowią żadnej podstawy do przyjęcia, iż obowiązana nie będzie wykonywać ciężących na niej zobowiązań.

Na podstawie przepisu art. 110 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd cofnął wnioskodawczyni zwolnienie od kosztów sądowych uznając, że okoliczności będące podstawą do zwolnienia przestały istnieć. Wnioskodawczyni bowiem, w wyniku zapadłego w sprawie postanowienia, uzyskała prawo majątkowe o dużej wartości.

O kosztach sądowych Sąd orzekł na podstawie przepisu art. 520 § 2 kpc, obciążając nimi uczestników w częściach równych. Koszty sądowe w niniejszej sprawie wyniosły 7.703,28 zł (opłata -1.000 zł oraz wydatki: opinia - 13.132,23 zł; wynagrodzenie) za sporządzenie dokumentacji bankowej w łącznej wysokości 41,35 zł). w związku z czym na każdego z uczestników przypadła kwota po 3.851,64 zł, pomniejszona o uiszczone zaliczki: przez wnioskodawczynię - 900,00 zł oraz uczestnika -1.000 zł.

Powyższe postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 20 marca 2013 roku, o sygn. akt: II Ns 5087/10, zostało zaskarżone apelacją wniesioną przez uczestnika.

Uczestnik zaskarżyła postanowienie w części, tj. w punktach II i III domagając się jego zmiany poprzez:

a) zasądzenie na jego rzecz kwoty 255.210, 42 zł tytułem dopłaty i to płatnej jednorazowo w terminie 6 miesięcy od daty uprawomocnienia się postanowienia;

b) zasądzenia na jego rzecz odsetek ustawowych od daty uprawomocnienia się postanowienia do daty zapłaty zasądzonej sumy;

c) ustanowienia na nieruchomości położonej w S. D. hipoteki kaucyjnej do kwoty 304.416 zł.

Zaskarżonemu postanowieniu uczestnik zarzucił: Błąd w ustaleniach faktycznych polegający na ustaleniu wartości nieruchomości położonej w S. D. na kwotę 474.918 zł, gdy tymczasem wartość tej nieruchomości wynosi 500.000 zł;

2. obrazę przepisu art. 212 § 3 kc poprzez jego niezastosowanie i nieorzeczenie o odsetkach za zwłokę i odsetkach o charakterze kredytowym przy odroczeniu terminu płatności dopłaty oraz oddalenie wniosku o ustanowienie hipoteki kaucyjnej;

(3.obrazę art. 730 kpc poprzez jego nieuzasadnione zastosowanie.

W uzasadnieniu apelacji uczestnik podkreślił, że umniejszenie zgodnie określonej przez strony wartości nieruchomości w S. D. o kwotę odpowiadającą zadłużeniu hipotecznemu obciążającego ta nieruchomość jest nieuzasadnione, może bowiem prowadzić do tego, że jako współkredytobiorca z jednej strony będzie zobowiązany do spłaty kredytu, z drugiej zaś strony wnioskodawczyni skorzysta z dobrodziejstwa przejęcia nieruchomości obniżonej o wartość kredytu spłacanego ewentualnie przez uczestnika. Wskazał też, że rozłożenie płatności dopłaty na raty i określenie terminu płatności na dwa lata od daty uprawomocnienia się orzeczenia (i to bez odsetek o charakterze kredytowym) faworyzuje wnioskodawczynię, której obowiązek zapłaty został odroczone przy natychmiastowym przejęciu składnika majątku jakim jest zabudowana nieruchomość, on

} zaś zmuszony będzie zaciągnął kredyt by sfinansować zakup mieszkania dla swoich potrzeb. Wreszcie wnioskodawca podniósł, że sąd błędnie rozstrzygając wniosek o ustanowienie hipoteki przymusowej zastosował regulację opisaną w art. 730 kpc, gdy tymczasem winien skorzystać a regulacji zawartej w art. 212 kc i ustanowić hipotekę dla zabezpieczenia płatności dopłaty na jego rzecz.

Uczestnik wniósł nadto - na późniejszym etapie - o uwzględnienie dokonywanych przez niego w okresie od wydania orzeczenia przez sąd I instancji do daty wydania orzeczenia przez sąd odwoławczy płatności rat kredytu obciążającego nieruchomość w S. D..

Wnioskodawczyni wniosła o oddalenie apelacji, podnosząc że rozstrzygnięcie sądu

I instancji jest prawidłowe, a żądania apelującego niezadane. Wniosła też o uwzględnienie poniesionych przez nią nakładów na wspólną nieruchomość położoną w S. D. w okresie między orzeczeniami sądów I i II instancji w postaci płatności podatku od nieruchomości w wysokości 634 zł i kosztów związanych z zakupem pieca do domu oraz kosztów jego ogrzewania w wysokości 14.154,75 zł.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja uczestnika okazała się zasadna jedynie w części, w pozostałym natomiast zakresie podlegała oddaleniu.

Na wstępie czynionych tu rozważań stwierdzić należało, że w ocenie Sądu i Odwoławczego, Sąd Rejonowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne z rozważeniem całokształtu materiału dowodowego, bez przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów, o której mowa w treści art. 233 § 1 k.p.c. Wobec tego, Sąd Okręgowy podzielił poczynione ustalenia Sądu I instancji i przyjmuje je za własne. Nie było zatem w niniejszej sprawie konieczności ich ponownego tu przytaczania.

Wskazać w tym miejscu również było warto, że Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale 7 Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 roku, sygn. akt III CZP 49/07 (OSNC 2008/6/55), że Sąd II instancji rozpoznający sprawę na skutek wniesionego środka odwoławczego, nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi prawa materialnego. Wiąza go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego.

Sąd odwoławczy wskazuje, że poczynione przez sąd ustalenia faktyczne i wywody prawne (poza oceną dopuszczalności ustanowienia hipoteki przymusowej) są prawidłowe. W szczególności - w ocenie sądu II instancji - nie budzą żadnych wątpliwości ustalenia poczynione przez sąd rejonowy co do składu i wartości majątku wspólnego, możliwego sposobu jego podziału oraz rozliczeń z tytułu nakładów czynionych przez strony na ten majątek z majątków osobistych.

Odnosząc się do żądań i zarzutów sformułowanych w apelacji uczestnika (skarżącego formalnie orzeczenie co do zasady) to - w ocenie sądu odwoławczego - uczestnik ograniczył swą apelację do zakwestionowania uwzględnienia przez sąd I

instancji zadłużenia hipotecznego obciążającego nieruchomości w S. D. jako czynnika obniżającego wartość tej nieruchomości oraz odroczenia terminu płatności dopłaty. Sąd odwoławczy podkreśla, że linia orzecznicza w myśl której obciążenie nieruchomości związane z ustanowieniem hipoteki zabezpieczającej wierzytelność w postaci kredytu należy uwzględnić przy określaniu wartości nieruchomości jest jednolita i ugruntowana w orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów powszechnych i podzielana także przez sąd w niniejszej sprawie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5.10.2000 roku, II CKN 611/99, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29.09.2004 roku, II CK 538/03, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25.06.2008 roku, III C2P 68/09, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26.10.2011 roku, I CSK 41/11). Apelacja uczestnika w tym zakresie stanowi jedynie nieprzekonującą polemikę z tym ugruntowanym stanowiskiem i jako taka nie może zostać uwzględniona i nie doprowadzi do ustalenia, że I wartość tej nieruchomości wynosi 500.000 złotych, co skutkowałoby podwyższeniem dopłaty na rzecz uczestnika.

Podobnie niezasadny był zarzut nadmiernego obciążenia ciężarem podziału majątku wspólnego uczestnika. Sąd I instancji szczegółowo wyjaśnił przyczyny odroczenia terminu płatności dopłaty, jak i istnienia podstaw do rozłożenia płatności na raty i oznaczenia płatności drugiej z rat na dwa lata od uprawomocnienia się orzeczenia. W ocenie sądu odwoławczego - biorąc na wzgląd okoliczność przejęcia przez wnioskodawczynię pieczy nad dwojgiem dzieci stron oraz jej stosunkowo niewielkie dochody - zarówno rozłożenie płatności na dwie podobnej wysokości raty, jak określenie terminu płatności poszczególnych rat odzwierciedla realia sprawy pozwalając na } zabezpieczenie potrzeb mieszkaniowych rodziny, której rozpadowi - co wynika z wyroku rozwodowego - winny jest uczestnik. Dwuletni termin płatności drugiej z rat, jak i odstąpienie przez sąd od zasądzenia odsetek za okres od uprawomocnienia się orzeczenia do daty wymagalności świadczenia pieniężnego uwzględnia usprawiedliwione interesy obydwu stron, pozwalając wnioskodawczyni na zebranie środków na dokonanie dopłaty, a uczestnikowi na realną możliwość zaspokojenia jego potrzeb mieszkaniowych. Nie może przy tym ująć uwadze, że w wyniku podziału majątku wspólnego otrzymał on niezabudowaną nieruchomość w B., która może w dowolnym czasie sprzedać, a uzyskane w ten sposób środki finansowe przeznaczyć na częściowe pokrycie ceny kupna mieszkania.

Niezrozumiałym jest natomiast zarzut nieorzeczenia przez sąd o odsetkach za ewentualną zwłokę w płatności, uważna lektura postanowienia sądu I instancji pozwala bowiem na stwierdzenie, że o takich odsetkach należnych od daty wymagalności poszczególnych rat sąd orzekł.

Uzasadnione było natomiast żądanie zasądzenia dodatkowej kwoty z tytułu nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny w postaci spłaty rat kredytowych dotyczących kredytu zabezpieczonego hipoteką na nieruchomości w S. D.. Sąd apelacyjny jest bowiem sądem merytorycznym rozstrzygającym o wszelkich roszczeniach stron powstałych do czasu prawomocnego zakończenia postępowania. Uczestnik w okresie od kwietnia 2013 roku do lutego 2014 roku spłacił kapitał kredytu w wysokości 1.449, 58 zł i taką kwotę sąd odwoławczy uwzględnił w dopłacie należnej mu od wnioskodawczyni. Sąd podkreśla, że skoro o kapitał kredytu została obniżona wartość nieruchomości przyznanej wnioskodawczyni, który to kredyt w części został spłacony przez uczestnika, to zasadnym jest domaganie się przez niego zapłaty całej kwoty spłaconego przez niego kredytu. Nieuzasadnionym było natomiast żądanie zapłaty z tytułu odsetek od kredytu, które nie były uwzględniane przy określaniu wartości nieruchomości.

Podobnie sąd odwoławczy - jako sąd merytoryczny - orzekł w przedmiocie żądań sformułowanych przez wnioskodawczynię, a dotyczących poniesionych przez nią nakładów na majątek wspólny w czasie między orzeczeniami sądów I i II instancji oraz zrealizowanych ciężarów. Co do poniesionych nakładów to nie zostały one przez sąd

uwzględnione: nowy piec nie został uwzględniony w wycenie domu i nie podnosił wartości składnika majątku jej przyznanego, a koszty transportu paliwa grzewczego i ogrzewania domu wykorzystywanego przez wnioskodawczynię obciążają ją jako koszty eksploatacyjne. Zasadnym było natomiast żądanie rozliczenia poniesionych przez nią ciężarów w postaci podatku od nieruchomości, stosownie do udziałów we własności nieruchomości (634:2=317 zł).

Po odjęciu od 1.449,58 zł sumy 317 zł uzyskano wynik 1.132,58 zł i o taką kwotę zwiększono dopłatę należną uczestnikowi od wnioskodawczyni, zwiększając całą zasądzoną kwotę 231.261 zł i drugą z zasądzonych rat do kwoty 131.261 zł, oddalając żądania w pozostałym zakresie.

Zasadnym był natomiast sformułowany przez uczestnika zarzut błędnego

zastosowania przez sąd 1 instancji przepisu art. 730 kpc zamiast art. 212 § 3 kc, skutkujące oddaleniem wniosku o ustanowienie hipoteki przymusowej. Z art. 212 § 3 kc wynika, że jeśli ustalone zostały dopłaty, to sąd - prócz określenia terminu ich zapłaty i ewentualnych odsetek - w razie potrzeby może też określić sposób ich zabezpieczenia. W ocenie sądu odwoławczego, biorąc pod uwagę wysokość dopłaty oraz jej znaczenie dla uczestnika, który zmuszony jest do zapewnienia sobie nowego miejsca zamieszkania i brak nadmiernego obciążenia wnioskodawczyni w przypadku ustanowienia zabezpieczenia, zasadnym było zabezpieczenie płatności dopłaty poprzez ustanowienie hipoteki przymusowej obciążającej nieruchomość w S. D. przyznaną na własność wnioskodawczyni do wysokości zasądzonej dopłaty.

Mając powyższe uwagi na względzie Sąd Okręgowy na podstawie art; 386 § 1 kpc apelację uwzględnił w części, oddalając ją w pozostałym zakresie (art. 385 kpc).

O kosztach postępowania apelacyjnego sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 kpc statuującego obowiązek ponoszenia kosztów postępowania nieprocesowego przez każdą ze stron we własnym zakresie, nie znajdując podstaw do odstąpienia od tej reguły.